

Baltijas Semkopis.

Apstelejamā:

„Balt. Semk.“ Administrācija, Rīgas Latv. biedrības namā, un redakcija: Jelgavā, Raiolu-ēlā № 2. Bejtam Rīgā: Schilling'a, Kapteina un Lužava grahmatu-bodis un pēe kopmānā Derchendorff, pūf. Raku-ēlā № 13. Zītās pilšehtās: wīfās grahmatu-bodīs. Uf lauleem: pēe pagastā: waldehm, mahžitajeem, skolotojeem, ic.

5. gads.

Rīgā, 3. oktobrī.

Waffā:

Ar Peeliskumu: par gadu 8 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 f. Bej Peeliskuma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 f. Par pēejuhtišchanu ar paktu uf katru ešemplari, ween' alga waj ar jeb bej Peeliskuma, jamafā 60 kap. par g. un 85 kap. par 1/2 g. Sludinajumus peenem wīfās apstelejamās weetās pret 8 kap. par šīlu rimbū.

№ 40. Lihdi ar Baltijas Semkopi ik nedēlas isnaht Peeliskums ar stahsteeem un derigu laika-kawekli; 1879. maksā 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

Saimnezības nodafa.

Par tetu uskopšchanu.

No labas kopšchanas atlez preekšč wīfa nahfoščā laika tetu attihšišchanahs. — Kas pēe tetu usaudsinašchanas grib taupigs buht, tas gan wara naudas gabalus sakrahš, bet jelta naudu nesinadams isfwēedihs pa logu ahrā. Šhini sinā ne reti labafais rehkinatojs ir wīfuslīftafais jaimneeks.

Pilns tesmenis pirmās nedēlas ir teta ihpaščums un winam peeder tik daudš peena, zif tas grib un war sifit. Tesmeni atlizees peens ir isflauzams, zītābi tas peena sakrahšchanos waretu lawet. Preekšč pašišchanas telam ja-atwehl wejela siunda un pehž tam jamehgina, waj tesmeni naw peens atlizees. Nemas naw nepareisi, kad tā eegrofa, ka tēšč katrā brihdi war dabot sifit, kas sinams atlez no ruhmes un lopu draudšigos šatīščchanahs. Tas atweeglo teta atščirščchanu, pawēizina peena sakrahšchanos tesmeni un ari preekšč pašča teka ir jo labaki, kad eespehjamš gowes tuwumā telam aišgaldu cetait, ka tas sifišchanas stundu starpās war bej peeseeščchanas aplahrt šaigat, kas ari teta sifišchanas gribu jo wairaf lairinahs.

Wisupirms buhtu peeminams, ka titlab pirmam kā ari otram telam no tahs paščas gowes waijadsetu atwehlet tesmeni preekšč jewis ween isleetat, jo zaur teta sifišchanu peena sakrahšchanahs tesmeni teel wairaf weizinatā un peena dšedšeri wairaf attihšiti, ne kā zaur flautščchanu. Wīdš zītšs gadijumšs tetu dširdišchana ir tad eewehlama, kad no tahs atlehtu jo leelaks labums, ne kā zaur sifidšchanu, jeb kad tas uf wifadu wihši buhtu waijadšigs.

Ušdširdišchana ir mahšlīga uskopšchana un jau no šchi isteikuma pilnigi šaprotams, ka no ruhpišgas un šahrtīšgas ehdināšchanas un no derīšgas tetu barības un dšehreena iswehles atlez loti daudš. Kur šchi šahrtiba nepeemihit un dširdināšchanu warbuht atwehl nesapratīgai waj neuštizamai kalponei, tur buhtu eewehlams, labaki palikt pēe sifidšchanas. Dširdišchanas darbs buhs tad jo weeglaks, kad ees widus zetu, t. i. kad telam atwehlehs 1—2 nedēlas pēe gowes sifit, un tad pahreet uf dširdišchanu. Šruna, ka tos tetus newaišagot ihpašči atščirt, kas pēe gows naw sifidušchi, naw eewehrojama, jo tetu atščirščchana naw ne kahds nepatīšams waj grehts darbs un teel wiswairaf išdarits bej ka tas telam šlahdetu.

Preekšč teem tekeem, kas tuhlin pehž gows atneščchanahs škušit dširditi, buhs jau dšehreens ar daudš leelaku usmanību un ruhpeščchanos šasagatawo, ne kā preekšč teem tekeem, kas jau diwi nedēlas pēe gows sifidušchi.

Zaur šinību un peedšihwojumeem ešot isdibinats, ka tas laiks, kurā telam mahtes peens jadabon, ešot daščads un atlezot no am, preekšč kahda noluhka tetu grīs audšinat, proti waj preekšč peena, waj preekšč barošchanas. Ja tetu preekšč peena audšina, tad derot, ka tīfai ihju laiku telam atkaujot sifit, turpretim preekšč barošchanas noluhka, tēšč jo ilgaku laiku jāšhda. Bet šchee ir padomi, kas semkopim ismehginajuma panahšumus šataifitu pa daudš raibus. Wīfus tetus, weenalga waj tos audšina preekšč peena waj preekšč barošchanas, war itin drošči weenabi kopt, ja tīfai tos labi kopt. Pat šiprakajam telam ja-atwehl mafak pilnas tšhetras nedēlas pēe gowes sifit; labaki gan buhs, kad eespehs 1—2 nedēlas ilgati sifidit.

Wehl ilgaka sifidšchana buhtu gan nepareisi, jo gowes tātšču netur tetu deht ween, bet wiswairaf peenu deht, un tas ari isščkir, zif ilgi tetu war sifidit.

Ja warbuht jaimnezība buhtu leelu pilšehtu tuwumā un peenu waretu par labu zenu pahdot, tad tetu war dširdit pa dašai ar škaidru gowes peenu, kā ari pēe ta peelift nokreitu peenu; wehłaki pēe peena war peenaišit ausu miltus, šaspeekšas jeb šawahritas linu sehllas, linsehllu rauschus, širnu miltus un škaidras šlijas. Tahdā wihšē warehs is peena labu pelnu isdšit un tomehr tetu peenahžigā wihšē ušdširdihs un wina attihšišchanos weizinahs. Ja gows ir flima jeb maf peena dod, waj ari kad tesmenis ir šajlimis, jeb kad zitas šlimības leedš tetu pēe mahtes sifidit, tad jau tā kā tā buhs waijadšigs tetu ušdširdit.

Pirmās deenās telam ir jadod tairni no gowes isšlaukšs jeb drušku uššildits peens. It ihpašchi pēe tam ja-eewehro weenads šiltums (25—30 gradhi pehž Šelšius). Pirmā laikā dšehreens jadod drušku šiltaks, wehłaki veendenaks, bet ne kad pa wīšam auššis, zītābi tēšč dabon zaureeščchanu. Šai tetu waretu pēe dšerščchanas eeradinat, tad dšehreenu traukā ja-eeleef rofa un jatur weens pirkšis uf augšchu un janošpeešč teta galwa uf leiju lai tas, pirkstu sifidams, eeradinatos dšert. Pehž weenas waj diwi nedēlahm pēe dšehreena japeeleel ar weenu wairaf nokreits, bet iswahrits peens, wehłak peena weetā ausu milti, linu sehllu rauschi un šlijas. Tapat ari preekšč tam war atwehlet širnu miltus, kā ari wifadu, šmalši škrotetu labību. Telam wairaf attihštotees peena atkritumi, kā šuhkalas ic. nemas wairs naw dodami, un dšehreens šataifams is škrotetahm ausahm, rapščhu milteem ic. 6—8 nedēlas wezam telam jāšahf dot jo mihtšals un labaks seens, bet pēe tam ari dšehreens jadod, jo tetus ar weenu war jo labaki isaudšinat, ja teem jo ilgati pašneedš špehžigu barību šchidrā buhšchanā. Dširdišchana ir peeturama trihs mehneščhus, bet daudš semtopji, kas to špehž, dširdina šawus tetus wehl ilgati jeb arweenu, un tas ir pareisi darits.

Tā tad teli buhtu jāšhda tšhetras lihdi šeščas nedēlas, aštonas lihdi diwpašsmīt nedēlahm jadširda un jadod labs seens un wehłaku šmalši šagreesti šaknu augi. Šhini laikā teli buhs itin labi pawaugušchi un semtopis ar šawahm puhlehm warehs buht pilnā meerā.

Pilnigi wešeli peedšimuschu un šipri teli, kas labi ehdinati, peenemahs loti šmagumā un dašči teli, kas tīfai 8 nedēlas weži, šwehrs 5—6 podus un kreetnās jaimnezības teli ne kad nešwer mafak, ne kā 4—5 podus. Šchahda peenemščchanahs šmagumā dod labato leezību, ne ween ka tēšč ir pirmā laikā labi attihšijees, bet ari ka to war drošči audšinat un tas buhs derīšs tīfpat preekšč barošchanas, kā preekšč waišlas.

Lopu audšechanā waijadsetu ihpašchi par to ruhpetees, ka teli un ziti jauni lopi pa deenu peenemahs zaurmehrā mafakais 1 jeb 1 1/4 mahž. šmagumā, tas buhtu panahšams ari pēe jo mafakas un weeglakas šugas. Kas šcho šmagumu newar isdabot, tas šawus tetus kopt šlīkti, waj nepilnigi, jeb lops preekšč audšechanas ir neberīšs. Abšs gadijumšs audšinašchana nebuht nelonehs. Pirmā gadā labi telei, ko grib preekšč waišlas paturet, jābuht mafakais 6 pudi, 1 1/2 gadu laikā 9 pudi šmagai.

Mušu jaimnezības audšinatee lopini šafneedš augščā minetā

laikā tikai pusi no šāi smaguma, kas sinams leezina, ka lopu audse-
šana neteek deesgan ruhpiigi apkopta.

Labš un derigs ebdamais ween nefekmē lopu attihstibu, bet
ihpašči ari kahrtiba un pareija uspafesšana. Ehdinaščanai janoteek
weenadā laikā un ebdamais jados weenadā wairumā. Neeeenada
ehdinaššana p. p. weenā briedi wairaf un otrā masaf, ir pa wišam
nederiga un war wairaf šahdet, ne tā ko labu darit. Schahdas
pahrgroššanas, pee ehdiņasšanas tā ari kahrtibā, buhs ari briedš pee
pašča lopa manomas. Dšrdinamo trauku tihriba, lopa meesās kop-
šana zaur sukafšanu, labas štreijas un fargafšana no aukstuma,
— wišs tas ja-eewehro un kahrtigi ja-ispilda, — tikai tad warehs no
teleem 2c. ko labu un derigu šagaibit.

Schee nupat mineteē usdewumi pee lopu kopšanas buhtu gan
latrai šaimneezi ruhpiigi ja-eewehro un ja-ispilda, bet tikai retās
weetās atradihs, ka šaimneezi ari ruhpi lopu kopšana un ka tā ari
šhini šinā ir kreetna šaimneeze, kas lopu kopšanu neustiz wiš kahdai
meitai waj gana puifam, bet ari pate wišur ozis ušmet.

—R.—

Ehtu apstahdišana ar augšteem kofeem un kofa štahdišana zekmalās.

Tikai retās mahjās kursemē atradihs ehfas un gatwes ar kofeem
apstahditas un dašči šaimneeki šahdai kofustahdišanai šehtā un
laukmalās ir ari pa wišam pretim, jo kofī išeņojot labibu un ari
dašči mudšči eeronotees, p. p. kofuwaboles un dašhadi tahripi.

Tas nu gan ir teefa, bet šahdeem mudšchem patihf tikai dašči
kofi un ne wiš, Deeli kofi p. p. klawas, leepas 2c. ap-ehno labibu un
kawas patihf it ihpašči kofawabolehm, wišas pehpelakofa sortes kluhst
atkal no dašhadeem tahrpeem išeetatas preekš perektā, apšes kofa
šaknes aug laukās kofī tahlu un kawē arššanu, tapat ari klawas kofa
šehklas teek no wehja kofī tahlu laukās aišnešas, turpretim pihlagu
(šermankšhu, puženu) kofs ir kofī derigs preekš zekmalu apstahdi-
šanas. Šehis kofs aug it wišur un ahtri, nedod tiš leelu ehnu un
tišlab šeedot un ar šawahm šarkanahm ogahm ir par leelu jautumu.
Tapat ari dašchem derigeem dšeedataju putneem pihlagis pašneedi
brangu baribu.

Šits usdewums ir teem kofeem, ko ap ehfahm apstahda. Schee
šargā ehfas un it ihpašči juntuš no wehtras un uguns breešmahm
un netauj ugunim tahlak išplatitees. Šehim noluhkam der tikai augšti
kofi un piramides pehpeles kofs ir preekš tam wišulabakais, kas kofī
ahtri un augšti augdams šneedišahs pahri junteem un išpilda ari
šibena-waditaja weetu.

Wahzu awiše „L. D.“ rakšta tā:

„Mums ir diwi gadijumi šinami, kur ap ehfahm apstahditās
piramides pehpeles išrahdišahs par kofī derigahm un aišfargaja ehfas no
uguns-grehka. Kahdā šehtā, kur junti bija šegti ar šalmeem, išzehlahs
kahdā nakti dezembra mehneši, kur kofī beš lapahm, uguns-grehks un
ahtrā briedi štahweja trihs ehfas pilnās leefmās. Puslihdš šieps
wehšch nefa dširšteles un leefmas uš zetorto ehlu, kas tapat bija ar
šalmu juntu, bet kofī beesi ar piramides pehpelēm apstahdita. Uhdens-
un ugunsšpries nebija pee rolas un wišas zeribas išlikahs weltas,
šeho un wehl peekto ehlu ar šalmu juntu un ar pehpelēm apstahditu,
no uguns breešmahm glahbt. Bet tomehr šehada baidiššanas iš-
rahdišahs weh laku kofī weltiga. Kaut jo abas no uguns-grehka ap-
draudētās ehfas atradahs tikai 15—20 šolus no degdahm ehfahm,
tad tomehr pehpelēš išeeta leefmas un dširšteles un tahdā wišē pa-
lika abas ehfas it wefelas. Otrā gadijumā aišfargaja piramides peh-
peles, kas šneedišahs pahri par juntu un štahweja lapās, zitas ehfas
no nodegšanas, kaut jo degdama ehla no zitahm ehfahm štahweja
knapi 15—20 šolus atšatu.

Ap šehtahm un zekmalās 2c. štahdito kofu derigums teek no
dašchem ari zaur tam ušlawets, ka šeho kofu lapas war išeetat
preekš aišu 2c. baribas. Bet kaut jo aitas kofulapas ar zitu baribu
šamaitas labpraht ehd, tad nedrihst peemiršt, ka šehada bariba išnahl
kofī dahrga. Augšhā mineta awiše rakšta, ka winai ir gadijumi pa-
šihštami, kur dašči šemlopi šeena knapōš gaddōš kofī daudš lapas ša-
krahja, bet tahš kluwa tiš pat ahtri išehdinatas, zik eewahššana
laiku eenehna. Nu nahl ta jautafšana: zik kofu un darba-šehks
naw waijadšigs, lihdš puslihdš tiš daudš lapas warehs šakraht, ka
pahrs mehnešchus waretu ištikt!? Kā redšams, šehada bariba ir kofī
dahrga.

—R.—

Sirgu- un aitu-mehflu pelesšana.

Sirgu- un aitu-mehfli šapel kofī lehti, ja tee ilgaku laiku štahw
šauš iškupa. Šehis šlitums ir it ihpašči atrodams aitu-štaldōš.
Zaur pelesšanu mehli šaudē šawas labakās dakas un tamlihdš ari
kofī daudš no šawa šehka. Šemešls, kadehl mehli pel, ir pahraf
leels šaufums. Ja aitas dabon šulu-pilnu jeb uhdenainu baribu, ka
p. p. baroklu aitas, jeb ja tahš ehdiņa ar beetehm 2c., tad mehli ne-
buht nepelehs. Bet ja aitas tikai ar šeenu un šalmeem ehdiņa, tad
pelesšanu nenowehtrihs. No pelesšanas mehflus išfargahs kofī lehti,
ja teem tikai waijadšigo mitrumu peewedihs. Ja negrib jeb nešehji
pee tam zitudus lihdšklus išeetat, tad mehli ir weenigi ar uhdeni
aplaištami. Aplaištahanu war išdarit kahdas reišas nebekā. Leelakā
daka šlahpekta tahdā wišē kluhs mehflōš šatureta. Jo labaku šekni
panahšs, ja aplaištahanu išdarihš reišā ar gipšofšanu. Tikai beš
uhdena newaijaga gipšot! Ja šeho noluhku grib ar labaku

Sadšihwe un šiniba.

Par žipareem.

Mehs wiš tagad rakštam žiparus, mehš reškinam ar šehahm štaitu-šimehm un
preezajamees, ka waram glušči išt, tā štenopraši, ištikt ar 99 un naw iš reišes wai-
jadšigs rakšit, „dewindšmit un dewini.“ Bet tā šehē žipari žehlušehes, par to wehl
dašhadās domas, un gan patešibu šakot, winu pirmatne ir ari deesgan tumšča.
Waj wini naw kahdas teštraktšneezibas atleekas? Waj naw štaitu-wahrdu eesahšas-
burti? Jeb waj winus nebuhs ušstatit par šewiškšleem wahrdeem, kas štaitu-wahrdu
weetu eeneem?

Pee žiparu-šistemu radiššanas tautas eewehroja arween šawu štaitu-šistemu.
Bet tad leelakā tautu dala šehos štaitu-šistemus pehž teem 10 pirkšteem uš dešmitštaitu
pamatina, tad winas ari weenineekus 1—9 ar šewiškšlahm šimehm apšihmē. Pee
rakšiššanas nahl arween augštakais šahplis šematajam preekšhā; tā šihneehči rakšta
no augšhas uš leiju, pee kam leel leelako štaitu augšhā, mehš atkal no kreišās pušes
uš labo, masako štaitu arween labā pušē atšahdami. Dašhas tautas žiparus rakšta
pehž šawa alfabeta, tā tas pee Greekeem jau 500 gadus preekšh Kr. tika penemšs.
Wini nehma šawus 24 burtus lihdš ar kahdahm žitahm šimehm, lai ar teem štaitus
nošihmetu. Šeho leetosšanu, tā šaka, ešot widus-laiškēš Španijas Arabeeshi, tā
šabi Greeku walodas un rakšneezibas pašineji, no wineem mahžijušehes, bet tikai pehž
winu pašču pašelabota štaitu-šistema, kuram bijušhas weenigi 9 šihmes (beš nules),
tā tad ari tikai dewini burti — tee dewini pirmee no eesahškuma lihdš „je“ — pee-
nemti. No Španijas ešot šehis dewinas šihmes pahreeruma šemehm išplatiju-
šahs, kuras šem winu išplatišaju wahrda par „Arabeeshu“ žipareem nošaklas, tos
wehl wairaf tā 1000 g. pr. Kr. malbidamus Romeeshu žiparus nošpeedamas. Pee

šehis žekofšanas winas nu ir gan, protama leeta, daudšejadi tišušhas pahrgrošitas.
No tam ari tad nahlot, ka pirmis burtš ne-efot = 1 un dewitais = 9, bet daudš
wairaf ka rinda ar „je“ eesahškotees, lai tad atkal ar eesahšas burtu waretu turpinat.
Tā tad nošihmē

- ι = 1
- α = 2
- β = 3
- γ = 4
- δ = 5
- ε = 6
- τ = 7
- Ϛ = 8
- θ = 9.

Wairaf žiparu weenadiba ar lihdšās štahwofšchem burteem ir it štaidri redšama,
ihpašči ja abus rakšta un tikai weenu otram drušjin patuwina; pee 8 un 9 gan ne-
grib winu radneeziba pilnigi parahditees.

Bet ne wiš ar šehim domahm ša-estahs. Dašči wiš nepeenem, ka muhsu
tagadejee žipari žehlušehes no Greekeem, bet grib tos par Arabeeshu radijumu uš-
statit. Tā kahds mahžits wišrs Bellmansdoršā rakšta: „Eš ešmu tanis domas, ka
muhsu žiparu nošimešana par „Arabeeshu“ naw nemas tiš neriktiga, tā tas teek
peenemšs. Kā šinams, tad dašhas tautas šawus štaitus rakšija ar iš šawa alfabeta
peenemteem burteem; tā tas notika pee Greekeem, tā pee Šemiteeshu tautahm, pee
kurahm ari Arabeeshi peeder. Arabeeshu wahrnizeš šimešotees uš kahrtu, ir daudš-
kahrt pehž burtu weenadibas kahrtota un tā tad, kā domat, newaretu ne kahda taišna
Arabeeshu alfabeta-tehla šadabut. Bet gan ir jopeneem, ka šeho alfabetu rindu-

felmi safneegt, tad stalās ja-iskaija weenreis nebelā plahna fahrtina semesmalās, truhbu waj ari labi melnu plawas semi. Schahb^a apfaisichana issargahs mehslus no peleschanas un buhs ari aii^u wejelibai loti deriga. Lai semi seemā jo weeglaki waretu dabut, ta^d to jau wafarā wajaga famest tšupās, lai ta dabon isschuht.

Wispahriga dafa.

Zehfahs Pilsatneeks atkal Peebalgā.

Schehli, schehli torni swana,
Gauschi raud pehz mirona.

Aj wiltigā dšihwes-laime; aj juhs saldahs juhtas un zeribas, tā juhs mirktigos krahpjeet! Juhs pazeteet lihds debesim un winu jau-
lumam, bet tikai tabehl, lai waretu pehz ihša brihšča atkal atstah
un jo gruhtaf eewainot. Mehš lasam nopeetni un uszihtigi retos,
skaitatos dšihwes seedinus, luras laimes-mahmulina schur tur pa
dšihwes-dobju ehrlschkeem iskaisijusi, nebihdamees no ehrlschku eewaino-
jumeem, lai tik schos retos un tik gruhti eeguhtos seedinus waretum
fawiht wainagā un redset wisus weenā reišē nowihstam. Mehš kopjam
jo ruhpiigi dailo pukiti un preezajamees par winas skaitumu; bet tē
klusā nakti usnahf salna un rihā mehš raugamees nostumuschī uš
pukites nokahrto galwinu. — Zif daudšreis wairaf naw janoskumst,
zif gruhtaf tas firdi nesalaušch, kad schi „pukite“ ir bijusi „kauls no
nuhsu konleem un meesa no muhsu meefahm.“ To bija pehdejās
deenās W.-Peebalgai peedšchwot. Kā pehrkona-spehreens jaukā, skaidrā
lailā atskaneja zetordeen, 13. septbr., Peebaldseeschu aušis ta behdiga
un firdis fatreezofchā wehšis, ka Kofneses muishas-skolas skolotajs
J. Pilsatneeks norimis darbotees un zeešt — norimis uš muhschu.
Un schi wehšis nahza jo wairaf negaidita un tapehz ari jo wairaf
fatreehdama tabehl, ka pehz pehdejās deenās is Kofneses dabutahm
finahm winich no gruhtahs wahjibas jau druszin atšpirdfs. Kā ar
wehja-spahrneem schi wehšis isplatijahs par wisu Peebalgu un wehl
tant pašchā pehz-pusdeenā redseja dajchu nostumuschu uš W.-P. dr.-
skolu steidsamees. Schē salastijahs tee, kureem dahrgais zelineeks jo
tuwaf pee firds slahweja, sawā starpā aprunatees par wina fanem-
schanu, mahjas-weetu un eewadišchanu tant.

Peehtdeenās rihā pullst, 10. jo sehri atskaneja basnijas swans;
sehri atstahs wina skana latra klauštaja aušis, jo is weens jau finaja,
ko winich daudšina: winsch wehštija, ka Pilsatneeks jau sawas dšim-
tenes robeschās. Tuhdat lika dr.-skolas skolotaji ar saweem mahzkleem
fawu deenas-darbu pee malas un kopā sapulzejuschees, — lihds 100

weenā pulzinā, — dewahs mihtajam weesim pretim, kas Peebalgu ap-
zeemuja, bet — schoreis — tā uswaretajs uš wiseem laikeem. Puku-
seedeem un mehtrahm apwihtee wahgi, kurdš mihtais weesīs zeloja
iskaitā, melnā schkirstā duseedams, nahza lehnahm uš preefichu. Sa-
nehmeji nostahjahs gar abahm leezela malahm garā rindā. Zelineeks
apstahjahs, un fanehmeji, zepures nonehmuschī, to fweizina dšilā
klusumā tehwa-reišē skaitidami. Tad wispahrigam sehru-klusumam
waldot, kas pat no lihdsghajēju koleem knapi teef trauzets, zelineeks
nonahf pee Deema-nama, kurā tas teef eenešts un it tā puku dahrsā
altara preefichā nolikts. Genesot winu fweizina dr.-skolas skolotajs
G. Moor l. sehrahm ehrgelu skanahm, spehledams L. f. Beethowena
D-moll. Pa tam dseed wišt sapulzejuschees, kuru ir labs pulzinich,
to sehri-jauko dseesmu: „Eš fwehtits, amen, klust zc.“ kuru pa paneh-
meenam mihtais, firmais skolas-tehws preefichā issafa un ehrgelu
skanas, pa brihšcham jo sehri, pawada. Dseed sem bijuschā beedribas
jauktā fora wadona, M. Smilgas l. wadišchanas stahwofchs wihru
foris tšehtrballigu sehru-dseesmu. Tad usnahf uš altara W.-P.
mahzitaja palihgs, R. Krauses l., kas wehl 25. un 26. julijā, skolotaju
konferenzē Westenā, ar mihto weesī kopā jo jaukus brihšchus pawadiis,
un tura it firjnigu runu, tos muhiu Pestitaja wahrdus par pamatu
nemdams: „Nebihstatees! es tas esmu“ (Mat. 14, 27.) Wina wahrdi,
no firds nahfdami, eet pee firds; par runataja waigeem asarahm
ritot, pluhst ašaras par klauštaju waigeem aumalahm. Tad dseed
sem ta pašcha M. S. l. wadišchanas stahwofchs jaukts foris — abas
sehru-dseesmas teef schoreis pirmo reiš W.-Peebalgas basnijā dširdetas
— un ar kahdu no dseedataju wadona pašcha ehrgelu gabaleem bei-
dsahs mihtā weesja fanemschana un apfweizinaschana, weesja, kas lihds
fwehtdeenai turpat basnijā paleel; bet paleel lihds ar winu ari abi
dseedataju fori, weenā jauktā fori saweenojuschees, wehl labu brihdi
uš dseedat mahzichanos. Dseed basnijā, dseed draudses-skolā. Tikai
labd. beedribā, kurai mihtais weesīs, tā augstahs klases skolotajs
wehlat sawā runā pee kapa leezinaja, par ihsteno tehwu un ilgus
gadus par galwu bijis, wehl ne kahda lusteschanaš naw manama.
Aj, aj, beedriba, kur kuhtra tu eš palikusī!

Sestdeen, jau no pašcha rihā, kahdi aishgahjeja draugi un zeeni-
taji sapulzejahs uš kapa-rakšchanu. Nok kapu pašchā uslalninā, ne-
aijmirstamā Kronwalda Atta dusas-meetinai blakus. Zif jauki, zif
patihkami! Pret wafaru peetur pee dr.-skolas ekipašcha, peederofcha
Kofneses pareistizigajam mahzitajam; is winas iskahpj un teef fanenti
un apfweizinati zetotaji, leeli un masi — tee ir J. Pilsatneeka
laulata draudšene un wina diwi behrnini, kas tagad palikuschi par
bahrineem . . .

Swehtdeen pehz beigteem Deema wahrdeem mihtā aishgahjeja
tuwineeki wijupirms sapulzejahs dr.-skolā; tab ap pullst. 3 wišt dodahs

Kihneeschu seewas.

Ne weenā semē seeweeschī gan neteel tā niginati un ne-eenem til semu stah-
wolli fahšimā tā kihnā; jo tē wihrs sawu seewu ne-ufshlo wis par dšihwes-beedreni,
bet tikai par kalponi, ja, pat par wehrdfeni. Wiswairaf schi niginaschana noteef pee
augstmanem un ne retas familijas usklata meitenes peedšimichanu par ihpašchu ne-
laimi un tabehl ari uš tahs audšinaschano neleef ne kahda swara. Sawus pirmos
dšihwes gadus wina pawada tā tumšchā, noslehpumu pilnā miglā. No skolas mahzi-
bahm wina ne tā nedabu daudit un tā jau minets, wiša winas audšinaschana ir loti
prasta, bes jeb kahdas eewehribas; winas drehbes ir til weentahrschās un nahadšigas,
tā ween war buht. Tikai zaur prezeschanos winas dšihwes buhšchanas top daudš mas
pahrpwehrstas. Ta sinams ari nenoteef wis pehz winas pašchas wehleschanaš;
meita top usshlota tā kahda preze, ko par nolihgtu zenu pahrdob. Bet tiklihds
wina ir apprezeta, tad ta peepeschī eerauga ap sewi wisadus dahrgumus un krahšchās
drehbes, un winas weenigais usbewums nu ir, gresnotees un rotatees, lai tikai tam
waretu patikt, uš kuru winai tagad wisas sawas domas un usmaniba jaloka, Wairaf
ne tā sehšas lihds desmit seewahm bagats kihneets nemehds apnemt. Ja wihrs ar
seewu newar labi jatiht, tad ta top bes kahdas eerunas winas wezaleem atpaka-
at-
fuhstita. Seewai ari ne lab naw teefibas, no sawa wihra mantas ko pagehret, tab
tas miris. Ja atraikne ir bes behrneem, jeb winai tikai meitenes, tab nomiruschā
wihra mantu dabu wina twaleef rabi un scheem nu ja-apnemahs par meitenem
gahdat, kamehr tahs top isprezetas. Tabehl ta zaur gara isglihtibas aistureschamu
tikai reti kahdam seeweescham ir eespehjamis leetderigi darbotees, tab tahs nepatih-
kamo garo laiku rauga zaur tabaka smehleschano pawadit. Tā tab rešani ta pat
astoni waj desmit gadu wezas meitenes smehlē tā kuhp ween un tahs ne kur ne-eet
bes sawa sishda tabaka mala un sawas gartschibula pišpas. Klaijās pastaigaschanaš
weetas seeweeschī nedrihtst rahditees. Tikai semās kahrtas seeweeschus, kas eet sawas
darihšchanās, war uš celas dabut rešet, un ja kahda no augstahs kahrtas grib ap-

eschana ar zitu Semiteeschu alfabeta eedastichanu, tā p. p. Sihreeschu un Ebrejes-
schu, jastan, tā jau ari wahrbu burtu weenadiba to israhda. Wehl scho balt'deen'
ir it weegli pašstama muhsu ziparu weenadiba ar pirmeem Semiteeschu alfabeta
burteem.

Pee dajcheem zipareem ir gan mas jeb ari nemas weenadibas; bet zif daudš
gan nebuhs til Semiteeschu burti tā ari muhsu zipari schinis godu-simtenes pahrgro-
fšinschees! Turpretim leelata ziparu weenadiba ar Semiteeschu burteem ir gluschī
skaidri rešjama. Pehz schā tab muhsu ziparu forma naw wis jauna, bet daudš wairaf
loti weza.

Tā tab muhsu zipari jatura par pateesu Arabeeschu radijumu; wini ir mums
wehl schodeen pehz wairaf ne tā 1000 gadeem ta brihnischigā laika atmina, kur sem
kahda Harun al Rašchida swescha Afijas kultura usseedeja, kas ari Ciropu aplaimoja,
kur Kahrlis Leelajs pats eesahka mahzitees sweschus ziparus rakstīt.

Tē nu bija domas, kas issafa, ka muhju tagadejee zipari zehluschees no bur-
teem, waj nu no Greeceem jeb Semiteeschu tautahm. Bet ziti, starp kureem ari
Anglis Donisthorps atronahs, pastahw atkal uš tam, ka tee esot zehluschees no srih-
pahm un winu saleelschanaš. — Ziti leelahs atkal it skaidri peerahdot, ka tee tā
nosawktee „Arabeeschu“ zipari nebuht ne-esot Arabeeschu radijums, bet gan Indeeschu.
Nu, kuzam nu tainšiba?!

Tē waram tikai teikt ar fahkumā peewesteem wahrdeem: „ziparu pirmāine ir
wehl deesgan tumšchā.“
No šareetis.

uj Deewa namu, kurā nepahrskatams lauschu pulks, peh; wairaf tuht-
stoscheem flattams, jau ir sapulzejees. Atskan atkal sebras ebrgeku
flanas. Dseeb wisa draudse: „Zilwekam kā sahlei klahjajs zc.“ Dseeb
wihru koris aigahjeja pascha dseefnu: „Ne-attahj man zc.“ Tad
runā W.-P. draudses zeen. mahzitajs R. Guleke, samu labi pagaro
runu dibinadams uf teem wahrdeem: „Un tee wilka sawas laimas
pee malas, wifu attahja un staigaja Winam pakal“ (Luf. 5.) Dseeb
jaukts koris: „Tas Rungs ir mans gans zc.“ Tad draudses mah-
zitajs issala wehl kahdus wahrbus no altara un atlaisch mihto nelaike
un wina leelo pamaditaju pulku ar swehtischanas wahrdeem . . .

Weisiti garais zeksch no basnizas lihds Deewa laulam ir gar
abahm malahm eglitehm apmaidits, kuras kahdi mihta aigahjeja draugi
ir saweduschji un nostatijuschji. Behrineeki pilda wifu zeku tahda dau-
dsumā, kā rak ne kad. Lihds teel no basnizas lihds kapehtai nestin
nefts. Pret draudses-školos balkonu, kas schodeen pufehm, eglitehm
un truhw-karodsineem puschlots, neseji apstahjajs. Atskan no balkona,
no dr.-skolas behrneem dseedata ischetrbalfiga dseefmina: „Deewa lau's,
tu swehta weeta zc.“ Bet kas tad tur par goda-sargeem no dr.-
skolas lihds paschai kapehtai, weentlihdsigā atstatumā pa pahrim kairā
zela malā nostatiti? — Tee ir jaunō dseedataju beedri no wisahm
4 klafehm ar truhw-karodsineem rola, kuras tee lihkim zauri ejot, pret
winu druzjin uf semi paloka. Dseedatajeem beiguschcem atskan no
balkona runa, kuru runā skolotajs J. Paulit k. wisas dr.-skolas
wahrda un runu beidsot noleek uf sahrka ofollapu wainagu, wirs
kura jau ziti diwi atrodahs. Dseeb tee paschi dseedataji wehl otru
dseefnu, ischetrbalfigi: „Kristus man dshiwibina.“ Pee pehdejā pan-
tina sahli mihtais zekineeks projam dotees, skolai, kurā tas 19 gadus
strahdajis, kluas ardeemas issezijs. Sirdi aigrahbdams skats un ne-
aismirstams brihdis! Drihs ir zela mehrkis fasneegts un noguruscho
zekineeku eenefts tur, kur daschās Latw. mahmulinas lolojums jau ir
eenefts; kur Latw. tauta ne wisai ilgā laika jau diwus no saweem
lolojumeem ir guldinajusi, un winu noleek meera-osta malā, lai waretu
wehl wina pawadoni no ta atwaditees un sawas firds juhtas un
skumjas issazit waj nu nopuhtās un afarās jeb ari wahrdās. Pats
pirmais, kas schē sawas skumjas wahrdās eetehrpi, ir tā šalot mihta
aigahjeja audschu-tehws, zeen. firmais A. Nathmintera tehws, kas
winu bija sawā laika masaf par palihgu, ne tā par dehlu peenehmis.
Winsch istahla mihta aigahjeja dshiwes gahjumu no behruu deenahm
lihds uswareshanas stundinai. Runā draudses mahz. un isdara eesweh-
tischanas zeremoniju. Runā Dseehbenes dr.-skolotajs Th. Gailischa k.,
nelaikim kahdus firsnigus wahrbus Zehsu aprinka skolotaju wahrda
pakal faudoams. — „Ja, brahli Pilsatneek, tu mums biji wiseem loti
mihtsch.“ Dseeb Sm. k. jaukts koris: „Kā pufite tu nobahli.“ Saulite
ir no mihta nelaike jau atwadijusehs un wina kaps, kurā alafschin

metlet sawus radus waj draudsenes, tad ta teel nesta uf aisklatahm nestuwehm.
Draudsigas farunas un sabeedrigas dshiwes kihnd nebuht nepasihst. Kihneetes dshiw,
ir muhschiga garlaiziba, un tadehl muhsu seeweeshi tahdās paschās stundās lai ap-
meerinajahs ar sawu kihnas mahju weentula dshiw. A. W.

Laita-paregis.

Behz daschu prahtneeku ismechinaschanas ir atrasts, ka dehle ir ihsts laita-
paregis, uf ko war deesgan droshji palaistees.

Zeem. lastajis, ja gribi ari sewim tahdu paregi eegahdatees, tad nem preeksch
scha mehrka tahdu pubele, kurā ee-eet 2 mahzinas, jeb ari druzjin masaf uhdens.
Nudeles dibend eeder kahrtinu smilfts un perpildi 2/3 ar uhdeni; tad celaid tani
wefelu dehli, kas wehl naw sildusi un apseen pubeles zaurumu ar schlidru audekla
gabalinu. Ja nu gribi nahloscho laiku sinat, tad eewehro dehles istureschanos.

Kad dehle faritinajusees guē meerigi pubeles dibend, jeb ari ar meerigu kuste-
shanos pa uhdeni weenadi peld, tad zere uf jantu laiku. Ja leetus sagaidams, tad
dehle leen is uhdens lihds pubeles lalkam, jeb tahs malai; tē wina tik ilgi paleek
lihds komehr atkal pastahwigs laiks eestahjers. Uf wehju un wehtru dehle peld ahtri
un nemeerigi kusteamees pa uhdeni. Ja pehrkona gais gaidams, tad wina wairaf
deenu gandrihs pastahwigi paleek is uhdens un israhda leelu nemeeru zaur lozishanos.
Seemā uf saju un wafarā uf jautru laiku wina guē pastahwigi uf dibena. Uf sneegu
tapat tā uf leetu, wina leen is uhdens un ufturahs pubeles lalkā.

Uhdeni wajaga is nedelas weenreis pahrmaint, seemā tas war jo retaki no-
tikt. Upes-uhdens ir derigats ne tā atas-uhdens.

daschi puku-kuschkischji eebirst, ir gandrihs jau smiltim pildits. Runā
skol. R. Müllers. Wina runa, ihsumā fanemta, skaneja schā: „Pils-
atneeka wairs naw! Neschehligi schpinajosehs wahrds! . . . Latwju
tauta, ar ko Tu tik grubti efi noseegusehs, ka tas mihtais Debesu-
tehws Lawus kreetnakos deklus weenu peh; otra paschās seebu gabds
Lawim atnem? Zehschu Pilsatneeka wairs naw, tad tomehr winsch
wehl ilgi dshiwos mihta peeminā, jo to winsch esot ispelnijees 1) kā
sawas tautas ihstems dehls, tā wihrs, kas bes ne kahdas ahstischanas
lihds kapa malai to gaismas un pateestbas zeku staigajis, kas Latw.
tautas swehtumus pilnigi atsinis un tos zeenā godā turejis, tos sekmet
sekmedams pehz sawu spehku mehra lihds pascham pehdejam dwaschas
wilzeenam; jo II. wispahrigo dseedafchanas-swehtku komitejā winsch
wehl sehbejis, kad jau nahwe sawu kaulaino rofu sahkuš pehz wina
issteept; 2) kā jautris un ustizams beedris saweem amatabrahleem un
mihtigs draugs is weenam; 3) kā skolotajs, kas preeksch schā amata
ne wis darits, bet radits; 4) kā schenes „labd. beedribas“ ihstems
tehws jeb dibinatajis un winas galwa wairaf gadus. Ihsī fakot,
J. Pilsatneeks bijis W.-Peebalgai „fauls no kaula, meesa no meesas.“
Bet 5) zaur J. Pilsatneeka aiseeshanu faudejuschi ari daudf ziti ne-
issalami daudf; to peerahdot tas losbeeru kronis wina galwas galā,
ko tam Rokneseeshi dahwinajuschji; no tā leezinot tas ofol-lapu wainags,
kuru winam Latw. tautas ihstā mahmulina, R. L. beedriba, pasneegusi;
no tam sinojot ari tas ofol-lapu wainadshinich, kas schepat Peebalgā
wirs wina sahrka, kā treschais sabeedribā tizis nolikts. Bet W.-P.
labd. beedriba, ar ko tu scho sawu dibinataju un galwu ilgus gabus
efi pagodinajusi? (klusums) . . . bet sawu meesas buhdu schurp atsuh-
tidams winsch peedewis wiseem, kas winam pahri darijuschji; tas esot
teescham teesa. Weeglas smiltinas taweem pihschteem, mihto amata-
brahl! Tas Deews, kas tewi pee sewim aissauzis, tas ne-attahs
tawus dshiti noskumuschu pakal-palizejus un bahrinus. Tadehl ne-
raudeet, neraudeet, juhs behdige, — Kristus dshiw zc.“ Dseeb jaukts
koris scho jauko dseefnu. Tad wehl daschs sawu noskumuschu firdi
wahrds atweeglina un — Wez-Peebalgas kapds ir atkal weens jauns
kapa-kalninich laht peenahjis, kuru apklahj gluschji un pa wisam pufes
un puku-wainagi. Noleek wehl diwi no mihta nelaike bijuschcem skol-
neekem (Berina R. un P.), kuru winam bijis W.-Peebalgā pa wisam
700, „zirefu farinu“ uf kapa, schahdās wahrds:

„Truhst wahrdu, ar ko isteikt spehtu,
Schē meera swanam atskanot,
Tahs sahpes pilnas juhsmu sehu,
Ko firdis juht tew apbehrot!
Tew zelineeka pus muhschinā,
Kam daudf raud gauschi pakakā,
Kas teizams bija lutrā sinā,
Kas sweedrus leedams strahdaja
Preeksch sawas dsimtenes un tautas,
Tai wijus speklus nododams. —
Un kad preeksch kahdeem gadeem beedri,
Pee kura kruhts tu sildijees,
Schē tauta noneša uf kapa-bedri,
Tam karsti pakal issauzees:
„Taws gars lai nahstu diwfahrtigi,
Uf mums, no kureem atschkibrees;
Mehs gribam palikt neschaubigi,
Tai zelā, kur tu zihnijees!“
Tā ari mehš tew pakal sauzam,
Kas sawu tautu mihtodams,
Pee rudens bahrgahm wehtrahm sauzam,
Kā ofols laufs, kaut salodams. —
Lai sibles, ko wirs saweem fareem,
Tu apkopi un audseji,
Uf Latwju lauka, leeleem bareem,
Lai aug, tā krahschni ofoli!“

Tad wehl kahds no tagadejeem dr.-skolas I. klases skolneekem
bija sawā un zitu sawu beedru wahrda dsejoliti eesneedsis, lai to pee
mihta aigahjuschā skolotaja kapa nolafitu; bet kad jau tumshs bija,
tad to nolafija wehlat pee behru-meelasta draudses-skolā. Schis
dsejolits flān schā:

„Meerigi nu dufi, nebidamees
Ne no kahdas fahpu grubtibas,
Ufwarejis, grubti zihnidamees,
Ruhktas raises, fahpes, waimanas.“

Tur aif klufahm fwaigsnehm meera mahjäs,
Tehwa klehpi falbi atpubtees,
Kur wairs behdas firidi nefakrahjäh,
Kur wairs preeft ikumjäs nepahrees.

Sanem ufwaretäs beigäs pateizibu,
Sanem firidi dšili fajustu,
Tew par tawahm puhlehm, miheftibu,
No mums behrnifchligi atneftu.“

Dufi falbi, miho, balto! R. R.

Wchitules if Schejeenes.

III.

Skandprahitiba! Tu miheftibas nahwe! Tu efi weetu nehmufti ari Schejeeneefchds. Tas man ar nofcheloschamu ja-apleezina. Ari Schejeeneefchds wina parahdähs dafchlahrt it gairchäs leesmäs. Un par to wehl it ihpafchi janopuhjchahs un janofkumft redſot, fa tas noteel pee tahdeem un no tahdeem, no kureem gan to ihfti newareja zeret, no kureem drihfaki wareja tizet, fa tee ſchahdas nefahles, ja tahs kur pamaniu, luhlotu jau pee paſchas winu ufdihgſchänas ifnihzinat, ne wehl tahs paſchi koptu un audſetu. Kad tas noteel pee ſaka kola, kas tad gan lai nenoteel pee ſakaltuſcha? Aj! debefchigä miheftiba! Zif dandj no tewis rund, bet zil maj tewis atrod! Waj ari pee tewim peerahdähs par pateefibu paſaules taiſnais likums: jo wairaf kahdu leetu zila, jo wairaf ta apniht! . . . Ne, pee tewis gan tä newaijadsjeja notift, pee tewis tif augſta deewibas piluibas, atpiphduano, no kura atkarahs ari dailä tumafu, wezafu, un behrn-miheftiba, kas mums zilwekeem pa wijam nepezeefchami waijadsigäs, ja ween tif gribam dšihmot un buht lä ihfti „Deewa behrni,“ lä zilweli, radifi peh; Deewa gihmja un lihdsibas. Tadeht gan buhtu katra pateefa, Deewam padewiga walſis lozetta ſwehts peenahkums, ſkandprahitibu if zilwetu widus dših ahrä. Bet kretnais firſchu paſinejs, Jeans Pauls, ſaka: „Skandprahitigo neatgreefihis wiſi 12 apuſtuli un 12 mafee praweefchi; kad winſch ſefideenä ir dſeedinats, jau pirmdeenä buhs atkal flims, otrdeenä jau trakos un treſchdeenä to wareet atraiht, winſch ir peekufis un gudrs un — — tif uſmaneet! Skandprahitibas wehſis uf kruhtim naw ne kad glufchi igreefchams, jo gribu tizet teeleem dſeedoneem (ahrſtehm).“ Bet tatiſchu, tatiſchu — kad ſtrahdäſim, kad ſahſim ſkandprahitigos peenahzigä wiſſe eewehrot un zeenit jeb labaki ſakot: nezeenit, kad ſahſim teem ſkaidri agis teift, kahdi wini ir un kahdas winu zenschanahs — teeſcham zeru, fa tad ari ſkandprahitige ſarauktees ſipri ween. Jo kad gan tumſchajee jeb ar ſkaidru firdeſapſinu ne-apdahwinattee war paneeft ſkaidru deenas gairminu?!

Un otra nebuchana, kas muhſu Schejeeneefchds, ſkandprahitibai lihdsäs, eeweeufees, ir liſchſchana un lihſchana un ſemofchanahs preeſch ziteem. Ar to dafchä ſinä eet pahrafi, lä waijaga. Un laba pa dandj nekad wairs naw labi. Dafchi ar to grib ifliktees par paſemigeem un laipneem, nebuht ne-apdomadami, fa wini zaur to tif ſtrahda ſawu neprahitibu un mukhibu. Liſchſchana, lai gan ta tura mutä dandj jankus un ſaldus wahrdus un kurai ari netruhtſt ſmalſäs uſweſchanahe, ir glufchi ſawada lä laipniba. Wina ir beſjuhtiga un paſchahriga, kas dibinajufees pa puſei uf egoifmu, pa puſei uf wahjibu, neſpehziibu. Tam, kas liſchſch, ir pee tam arweenu kahdi paſchahrigi noluhfi, winſch runä ziteem par labpatifchänu tilai tadeht, lai ſewim lo mantotu, kurpretim ihſta laipniba tilai iſſaka pateefas domas pateefds, laipnds wahrdos. Wehl maſaf par laipnibu uſſkatama lihſchana un ſemofchanahs pee lihdszilwekeem. Tä ir tilai praſta azu-kalpoſchana, kura ari tilai ſawu labumu ween mekle. Pateefa laipniba neſkatahs uf zilwetu kahrtu; wina aplampj wiſas zilwezes ſchkitras. Bet ar ſcho pateefu laipnibu naw japahrmaina „kuptſcha laipniba,“ naw japahrmaina liſchſchana, kas ſchahde tifpat liſchſchetajam,

lä ari ziteem. Kas gan neſina, fo liſchſchana dandj padara! Waj liſchſchu ſaldäs mehles ne-iſpoſta wiſu labu ſatizibu un miheftibu ſtarp kungeem un apafchneekem? Waj tahs dafchlahrt ne-igairina pehdigäs zeribas un pat ne-iſpoſta labo gribefchänu, preeſch tautas, preeſch wiſas zilwezes fo labu paſtrahdat? Un kas war iſſkaitit wiſas tahs waijafchänas un ſtiktumius, kas dandj zilwekeem zaur liſchſchu mehlehmi zehluſchees! Tadeht gan teeſcham ar pilnigu pateefibu war teift, fa laufchu ſadſihwä naw otra leelaka un reebigaka augona, lä liſchſchana. Tadeht gan ari muhſu „raſtneezibas tehws,“ wezais Stenders ſaka: „Kur jau liſchſchi un mehlneschi muifchäs un ſehtäs pahrnehmufchees walda, tur tas ſawu muhſchu newar labi eet. Jo tee ar weizigu mehli un ar drauga walodu klufinam wiſu ſajauz un fungus, ſaimi, laudis, ſaimirus, draugus, radus, un wiſur, kur tif war peekufht, ſarihdi. Al, mans behrns! Sargees no tahdahm poſta mehlehmi lä no uguns un netizi tahdeem welna beedreem! Neſlouſees liſchſcha walodu, kad winſch tew' uſteiz! Winſch ne tewi, bet ſawu meelaſtu prahtä tur. Pee-ehdis, peedſehtris muti ſlauka un aifeet, tewi ſawä prahtä iſſmeedams.“ Sabaki gan newar liſchſchänas ſihmet, lä to te darijis muhſu mihtais ſenais baſnizas tehws. Tadeht lai ari ar ſcheem wahrdineem peeteel par liſchſchänu. Tä jau par winu par dandj norunaju! Pehdigi tif wehl iſſalu ſawu neſchahubigo zeribu, fa ari ſchi nebuchana drihſi ween Schejeeneefchus un ari zitureeni, ja tur ta ir, atſahs un tahs weeta eſtahſees pateefa, Deewam un zilwekeem patihkama laipniba, fa ta wairs neprahis zilwetu upuru, lä to jau dabujuſi, t. i. fa zilweli turpmal tä wairs netizehs liſchſcheem un mehlnescheem un tä nenofodihſ dafchu labu it nepateefi.

Loti preezatos, fa ar ſcho nebuchanu no Schejeenes noſtu ari fauna raſti jeb paſkwiles, ar kureem tagad apbalwoja dafchu labu godigu zilwetu. Jo domaju taf, fa to atſihſ paſchi paſkwiku „fabrikanti“ — un dafchi teeſcham to jau buhs atſinufchi un par to waigä noſarufufchi, fa tas wineem par leel' un leelo kaunu, iſnahluſcheem no ſkotas, kur tos wezaku ſuhri grubti puhlini zauri wilka, ſawu godam mantotu mahzibu ne-iſſleetajot preeſch fa labaka, ne lä preeſch paſkwilehm, zaur lo teeſcham laupa tilai paſcha godu.

Kad mehſ Schejeeneefchi peedſihwoſim dšihwaku, beedrigaku ſadſihwi, lä tagad, nebuht newaru teift. Muhſu preeſchneeki, kam tatiſchu pee wiſa buhtu ja-eet pa preeſchu, lä wiſa laba zela rahditajeem, rahda pret mums walſis lozetteem pa wijam aukſtu, ſlahbu gihmi. Kad laikrahjds laſam, fa zitur walſis preeſchneeki nem dšihwu dalibu pee walſis eemihneeku preekeem un behdahm, kur wiſi dšihwo ſaderiba un jaulä ſaſſana lä tehws ar behrneem, tad mums Schejeeneefcheem tif ſazelahs ſchchlabas un ſkumjas, eedomajot ſawu paſcha walſi. Tad dafchs labais warbuht nodomä pee ſewim klufam: „Al faut ari pee mums tä eetu!“ Zif laimiga gan newar buht tahda walſis, kur walbineeki par tehweem un apafchneeki atkal par behrneem! Tur, domat, jau laba dala paradifeſ ſemes wirſä. Bet kur atkal walbineeki tilai „bahrgi lungi,“ tur teeſcham ir glufchi otradi, tur neof kungs war ſawu firidi rahdit ſemalajam, neſf ſchis kungam . . . Kad ſweſchneeki pret mums iſturahs aukſti, ir tatiſchu panefama un pazeefchama leeta, bet ja tas noteel pee muhſu paſchu tuwineekeem, pee paſchu tautas brahleeem, fa tas pee mums Schejeenee afurat ir, tad gan ir wairaf, lä waijaga. Te manim ſpalwa beidsahs tejet. Bet tatiſchu paſlauſimees, fo muhſu Brihwoſenneeks teiz par ſcho leetu Lomonofowä. Winſch ar pilnu pateefibu ſaka: „Sweſchneeku kaunais prahts ari jau deenu muhſchu weeglafi pazeefchams, jo no ſweſchneeka mehſ dandj nepraſam un nezeram, bet lehnprahitigafi nemam to, kahds winſch ir. Bet zita leeta, kad paſchas tautas behrns bedſigam, ſtrahdigam tautetim jobus rahda; zita leeta, kad tas, fo par tautas brahli behwä, tautas pretineekeem peebeedrojahs, ar teem weenu zetu eet, weenu dſeesmu dſeed. Tas reebj, it lä nelectis negants behrns ſawu tehwu, mahti, brahtus un mahſas dšihwus kapä ſweeftu; tas ſahp, it fa aſs eerozis lihds paſchahm ſmadſenehm, lihds paſchaj firdei ſpeeftos. Pilatus, tee „warifeeri“ un raſti mahzitaji muhſu tillu firdeſ ſwehtumu tif ſahpigi ne-aifler, lä Judas, tas pahrdewejs; biſlaps Alberts, tee ſenee katoku muhki un brunineeki mums tä nereebj, kad par Latwijas ſenatni laſam un domajam, lä Raupo, tas warmahku kalps, Juanta pretineeks.“ . . .

Rā jau sawā pirmā wehslulē mineju, sinu Dewi, mihto Semkopi, esam praktisku ahrstu. Tadeht ween ari Dewim schoreij no Schejeeneescheem atklahju tirdauds wainu, lai gan tas manim loti gruhti nahzāhs, to darit. Jo kas gan par sawejeem labprahst sliktu runahs? Bet ruhpes par nahlamibu ruhktumu padarija par haudamu.

Dalhadadas sinas.

No Gekschjemes.

No Peterburgas. Nahloscha gada februara eesahkumā tapšhot wifas Kreewijas skolas un skolenti skaititi, lai wismasak Ciropas Kreewija waretu skolotaju un skolenu skaitu dabut finat.

— Kreewijas suhtnis Parise, general-adjutants sirsis Orlows, zaur Berlini brauzot ar sirstu Bismarku ilgaku laiku farunajees.

— „Ruskaja Prawda,“ zaur ministerijas nolehmmumu, us mehneschi aistleegta.

Kreewijas kreiseri. Muhfu juhras ministerija grib staigat tahlat pa to reis ussahkto prahtigo zelu, proti ruhpetees turpma wairaf par labu, ahtri kreisjoschu kreiseru eegahdaschanu, ne ka par smago dahrgo brunu-kugu buhweschamu. Ra tagad Kreewu awises sino pehz Anglu awiseshu, tad juhras ministerija ir no jauna apstielejuse Seemet-Amerika kreiserus par 25 miljoneem rubtu selta naudā. Ar stipru kreiseru floti Kreewija war palikt kara-laika Anglu andelei par bree-smigu eenaidneeku. Jo stipraks buhs Kreewijas kreiseru spehks, jo apdomigaka paliks Anglijas politika austruma jautajuma.

Kas pee Rigas 2. aprinka skolas grib liktees pahrbauditees elementar-sinaschanas, lai preeksch kara-deenesta dabutu § 56 zetorta pnuhta nosazitas atweeglinaschanas, tam japeeteizahs, krustamo sismi eesneedsot, pee schahs skolas inspektora lihds 1. oktobrim.

Preeksch personahnu, kas deenejuschas Bulgarija pee zimilwaldischanas eemeschanas, ir dibinata sewischa godasihme. Schi sime loti skaista; us winas redsams selta kronis un sem scha Keisara Majestetes wahrda wilzeens no selta. Wahrda wilzeenam aplahrt eet fw. Wladimira emakas bante. Sihme ir gareniski-apala.

Riga. No schogad bodameem 218,000 kara-wihreem jadod Widsmei 2743 wihri, kas ta isdaliti: Rigas aprinkim jadod 492 wihri, no kureem 203 peekriht dot Rigas pilsehtai. Pee loseshm gahjeju ir Rigas aprinki 1709 wihri, no kureem 706 Rigas pilsehta. Balmeeras aprinkim jadod no 1042 loschu wilzejeem 301 wihrs, Zehsu aprinkim no 1081 wilzejeem — 311, Wallas aprinkim no 915 wilzejeem 261 wihrs. Ziteem Widsemes aprinkeem jadod: Werowas — 158, Tehrpatas — 508, Pernawas — 221, Wilandes — 214, Arensburgas — 137 wihri.

Kolneses bajniza, smehtdeenā, 23. septembri sch. g. tureenes dseedataju beedriba ar fon Brümmer-Löwenruh leelmahtes peepalihdsibu, isrihsoja garigu konzertu, muhsu neaismirstama nelaika Pilfatneeka atraitnei un bahrineem par labu. Zif dahrgā peeminā aishahjuschais nelaitis ir tautai palizis, to peerahdija deesgan prahws klauftaju pulks, kas neskatidamees us leetaino laiku, bija no tuweenes un tahleenes tur kopojuschees, it ka wehl gribedami nelaiki pee tureenes jautā kora wadischanas pehdigo reis redset. Kora wadischanu ispildija wina bijuscha, teizamais palihgs Oltes kungs, kas deesgan mahksligi sawu schihs deenas usdewumu ispildija. No dseed. beedribas tika dseedatas: „Wifs, kam ween dmascha ir — (Fr. Silcher), „Deems ir ta mihlib,“ „Atwer debefs tehtit ausi — (Glud)“ un „Teizeet Deemu wifas tautas.“ Slawena dseedataja, zeen. fon Brümmer-Löwenruh leelmahte, dseedaja ar apbrihnojumu isweizibu: „So Jemand spricht: ich liebe Gott — (Beethoven),“ „2 Gesänge — Schubert“ un klauftajeem par neaismirstamu preeku jautā Latweeschu waloda: „Nolikts no Deewa schehlīga — (Mendelssohn).“ Pehz tam spehleja Oltes kungs ehrgelu solo, un ar to beidsahs konzerta programa.

Widsmei schogad ir jadod 2743 rekruschji. Schis skaitis no gubernas kara-deenesta-komisijas ir isdalits schahda wihse:

Aprinkis.	Rantons.	Zif personu pawisam tantonu eesaulsch. liste eerahstias.	Zif rekruschju kairam tant. janodob.	
Rigas	1.	706	203	
	2.	442	127	
	3.	283	82	
	4.	278	80	
Balmeeras	1.	342	99	
	2.	402	116	
	3.	298	86	
Zehsu	1.	318	92	
	2.	264	76	
	3.	237	68	
	4.	263	75	
Wallas	1.	258	74	
	2.	183	52	
	3.	228	65	
	4.	246	70	
Werowas	1.	349	101	
	2.	275	79	
	3.	240	68	
Tehrpatas	1.	518	149	
	2.	573	165	
	3.	334	96	
	4.	340	98	
Pehrnawas	1.	370	107	
	2.	186	53	
	3.	216	61	
Wilandes	1.	264	76	
	2.	323	93	
	3.	330	95	
Arensburgas	1.	474	137	
Pawisam wifa gub.		29.	9540	2743

Balmeera ir 1. klase par pilsehtas meetneekem eewehleti: L. Antonius — pilf. wezafais, apteekers; J. Kleberg — pilf. sindiks un sekreters; A. fon Samson-Himmelfstierna — kreisteefas sekreters; Baumann, A. Schwand jun., J. Tschernewsky, K. W. Müller, Simroth, Elias, C. Daugull, C. Henschel — kaufmani; Ed. Wittmann — birgermeisters; G. Trey — rahtskungs; Dahlberg — maisneeks; C. G. Trey — grahmatu-bodneeks.

Tehrpata warbuht jau schini rudeni sahks buhwet dedsinamahs-gahjas fabriki.

No Gataras. Nesen schejeenes fainneekam J. Apinim wafara krehsla no muischas us mahju nahlot, Bezlopmuischas sila diwi tehmini uskrituschji, prasidami, lai atdodot naudu, kas tam flahst esot, un ja ar labu nedoshot, tad gan rewolvers winu us to peespeedisshot. Apinis bes kahdeem eerotscheem buhdams, prowejis no slespawu nageem ismuft. Bet par walti. Tee winu atkal sakehruschji un nu sahkluschi sif, til-mehr, kamehr tas bes atmanas semē nokritis. Kamehr slespawi pee sawa darba duhschigi strahdajuschji, te par laimi it nejauschji pagasta wezafais usnahzis. Tehmini redsedami, ka nu wairs labi naw, nehmu-schi kahjas par plejeem un laiduschees mescha. Weens no slespaweeem prom skreedams wehl bija us walsts wezako schahwis, bet lode tifai swahrku kuhri zauri isgahjuš un drusku kahju skrambajuse. — Sa-sistais tifa ahrsta kopschana nodots un ka dsirdams, lai gan stipri eewainots, tomehr ar laiku buhschot pee wewelibas atkal nahkt. — Tai deena, kad schis usbrukums notizis, bija muischa leela sapulze, kurā minetais Apinis no wairaf parahdneekem naudu fanehmis — un ar to krehslai metotees us mahju steidsees. — Waldischana noseedsneekem stipri dsen pehdas.

No Krišburgas sino „M. w.“ par behdigu atgahjumu, kas tur zaur nafts-wasankeem notizis. 14. septembri nodeguse Lopdahršu fainneekam Wefetneekam, klehts ar wahgusi, pee kam wifas drahnas, lahdes, skapji, rudsi, linschklas, medus un lini sadeguschji. Ari weens zilweks atradis leesmās bree-smigu galu. Tur dsihwodama rentneeka Kulukowski wezafais dehls pahrnahzis tai wafara no dseliszeta stanzi-jas no darba mahjas un uslahpis pehz wafarinahm us wahguschu behnineem gulet. Meega uguns to tur bija pahrschteigusi, tas nebija

atradis durwju un tā uguni atradis nahmi. — Uguns, kā rahdotees, izjēhlusees zaur puischeem, kas meitas meklēdami ar šehrkofinu seena uguni eemetušči. Tomehr wainigee libšs šchim wehl ne-efot peenahkti.

No Jelgawas. Kreetnu, godajamu wihru pawadija sestdeen, 15. septembrī uš Jelgawas kapeem, Ludwigu fon Grotthusi, Kursemes semes pilnvara weetneeku un aprinka maršalu. Kruhšču wainai bija tas ahrsemēs atweegliņščanu meklejis un tur, no sawejeem koptis, miris. No šča wihra war ar pilnu pateesibu teikt, ka tam sirdi mih-lestibas leesma dega. Pee wina dascheem augsteem antateem sinaja tas wehl laika atrasi, Jelgawas luteriskas draudšes apgahdasčanai par preekščneeku buht. Winsch bija wahrdenišču tehws, winam ne masa dala pee Jelgawas behrnu patwehruma eegrosiššanas, kur wezakee no rihta sawus behrnus war nodot, pee darba eedami, un wafarā tos atfal sanemt. Par 3 kap. par deenu, behrnus ne ween aptopj, bet tos ari ehđina un pamahja. Kur lam palihđsibas wajadseja, tas gree-sahs pee Grotthusa tehwa un kad daschreij libšjektu pagalam truhka, tad tomehr galā nauda radijahs, ne weens nesinaja kur. Lambertu pagasts bija, pirms Grotthus Lambertu muišču pirzis, par saglu perefli daudsinats; mahju buhdas bija tur sakrituščas, posts malu malās — un tagad Lambertu pagastam ir sawa skola, saws nabagu nams; mahju ehčas sabuhwetās un mahjas labi aptoptas, tahs eepirktas un no pirščšanas naudas leela dala ismaksata. Waru leezinat, zif firnigi Grotthus par tahdu pagasta uffelščanu preezajahs, bet waru ari leezinat, ka Lamberteschi atsinušči, kas Grotthus wineem bijis. Wini nesa Grotthusa lihki uš kapeem, kur kapa runu papreekšč Latwju, tad Bahju walodā runaja. Grotthusam, starp zitu, leels is-pelnumš pee muhju lauka pagastu un skolas likumu sališšanas un ja wišs tur nebuhtu pa prahtam, tad lai neaijmirstu, ka tam zif dasču šchlehrflu buhs preekščā slehjušchees, kurus isahrdit tas ne-eespehjis. (B.)

No Kuldigas. 30. augustā tapa šchē no Latweescheem teatris un weesibas wafars isrihšots. Israhđija lugas: „Nedš pa labo, nedš pa kreiso,“ „Bats sawās mahjās“ un „Puhzes speegelis.“ Lai gan daschi spehletaji tif pirmo reiši uš skatuwes sawu kahju spehra, tad tomehr sawas lomas it brangi spehleja, tā ka tee pee publikas tahdu patiššanas eemantoja, ka ir pašči wainotaji sawu wainoššanas waru saudeja. Bet turpretim zeen. israhđitaji, kā dšird, nebija ar dascheem no teatra apmellestajeem ar meeru, winu isturesšanas dehl. Pee otrās lugas („Bats sawās mahjās“) ušwešanas daschi isturejahs, kā kad uš skatuwes to wismeekligako joku lugu israhđitu. Šchi luga, kā sinams, ir behdu luga, un jau tadehl ween buhtu maj ko smetees bijis; bet spehletajeem wehl pee tam šchi luga it ihpašči isweizahs, tā ka pehz manahm un ari warbuht wehl pehz dascha zita skatitaja domahm ne kur nebija jafweizahs. — Pehz tam bija weesigs wafars rahšnama jahlē. Dalibu nehma wairaf pilsehtneeki, ne tā lauzineeki, kas rahda, ka Kuldigas aplahrtnes jemneekeem uš tahdahm leetahm prahts wehl maj nefahs. Ji Rigas bija atjuhtits šchahds telegrams: „Sweiki, Kuldigas Latweeschi, tautas-swehtkus šwinot pee Wentas mahmulites peefrašteem! (Wairaf paraksti). — It nemanot laiks aištezeja wiseem kopā preezajotees, tā kā tif saulei lezot šchlihramees. Wišs ir isdemees pehz wehlesčanahs; tikai janoschelo, ka preekšč labdarigā mehrka, kuram par labu eenahkumi no šcheem isrihškjumeem bija nošpreekti, proti preekšč Latweesču bibliotekas Kuldigā, gaušči maj efot atlizees. „R. L.“

Kreewija ir Bulgarijai dahwinajuši sawu kara-lugi (ščfunu) „Relasura,“ kas karam izjelotees atradahs Neapeli, newareja ostu atstahť un palika tur tapehz par wisu lara-laiku. Šlaga un eerotšči tapa no luga nonemti un lugi gribeja pahrdot. Bet tadehl ka ne weens derigs pirzejs neradahs, tad „Relasuru“ no pat pamata pahrlaboja, apbrunoja no jauna un dahwinaja Bulgarijai. Kā „Russk. Prawda“ sino, tad „Relasura“ eeradusees septembra eesahkumā Nikolajewā, no kureenes ta drihšā laika doschotees uš Warnu, lai waretu tur ar Bulgarijas floti saweenotees.

No Muromas sino „Molwai,“ ka tur 14. septembrī izjehlees uguns-grehks, zaur kuru lađakā pilsehtas dala aischahjuši bojā.

No Riščni-Nowgorodas. 20. septembrī ap pusnakti aischegahs uš Wolgas kahda ar 31,000 pudu labibas peelahđeta Belowa laima. Uguns pahrgahja uš tukščahm laimahm un no pehđejahm uš

krahta ehkahm. Sadega peežas laimas un trihs jeltuwes. Žitas laimas un labibas magasines tapa isglahbtas.

— General-gubernatora amats Riščni-Nowgorodā ir pehz gabatirgus atfal atzēlts un mineta gubernā padota Masfamas general-gubernatoram.

Barazinā jadedsinaja kredit-biletēs par 312,000 rubleem. Šchi papihra nauda bija salasita Ūrščanas mehra laika. Kā sinams, tad šasmuleta papihra nauda lehli isplahta lipigas šlimibas.

No Tschernigowas. Tschernigowas gubernā šchogad pļausa bijuši, kā „Molwa“ sino, loti wahja. Daudš weetās ne-ewahkta ne šehkla. Tā tad jemneekeem, ja teem no ahreenes nenahť palihđsiba, jagaida seema, kur teem ar breejmigu badu buhs jazihnahs.

No Minfas sino „Now. Wrem,“ ka tureenes aprinki pehđejā laika gandrihš il deenas degot. Mototas meestina pee Jazolda upes nodeguschas libšs trihsdesmit dšihwojamas ehčas ar wisahm jainnee-zibas ehkahm. Pee uguns-grehka sadegusi ari wesela šamillija is šeschahm personahm; tikai weena meitene isglahbusees is degošchahs ehčas. Driš leels uguns-grehks bijis Poreščjā. Nodeguse Štimunda zuktura fabrika. Fabrika nebijuse apdroščinata, škahde istaišot lihđi 200,000 rub. Zaur šcho uguns-grehku ari 300 strahđneeku palifuschi beš maišes un pajumta. Uguns efot peelikta.

No Rijevas. „Rijewlanins“ wehsta par šchahdu atgadijumu, kas Kanijewas aprinki notizis: Semneeks Aleksanders Šchulepa is Selenkas šahdschas bija kā sirgu saglits apmetees, bija wairaf reišu apzeetinats, bet arweenu ismuzis. Katru reiši tas bija leezineekeem un wina nošeedšibu atklahjejeem zaur uguns peeliššanas jeb ari sagšanas atreebees. Semneeki to beidsot peetehra tani brihđi, kur tas kahda jemneeka nameli aischedšiuaja, tapehz ka jemneeks to kā sirgu sagli bija nodewis teesahm. Wišs šahdschas eedšihwotaji nu bruka tam wiršū un to toti mozdami lehnam nogalinaja. Pee ismeklesšanas uffahščšanas peeteizahs 1440 personas kā wainigas.

Politiks pahrskats.

Rigā, 1. X. 1879. Sewehrojams jautajums, kas šihmejahs uš skolas buhščšanu, ari aischehmis Rigu, proti waj latwisķas skolas buhtu zelamas, un „Rig. Štg.“ no sawas pufes tahs domas isfazijuse, ka latwisķas skolas zelamas, lai gan ziteem wehl atronahs žitadas domas.

Kā bija paredšams, tā ari notifa: Wahzijas weetneeku wehlesšana ir beigta un brihwprahťigahs partijas pasaudejuschas bijušcho pahrswaru. Ultramontanu partija war gawilet, ka winai wairaf to peekriteju radu šchees; leelahs, ka tureenas eedšihwotaji tai wehlesčanai peekerahs, lai nepatihlamais strihds ar pahwesta waldibu beigtos. Šcho isdewigo brihđi isleetodami ultramontani ari eesneegušči luhgščšanas rakstu pee waldibas, lai atzefot jaunos basņizas likumus.

Par Austrijas draudšibu ar Wahziju teel daudš un daschadi špreešts, bet taišnibu šakot ne weens ihsti nesin nolihguma šaturu. Andrašči am no amata atlahpjotees (Austrijas) keisars isfazijis sawu pilnigu ustizibu un sawu pateizibu.

No Spanijas runajot jafaka, ka tur tagad daudš runā par gaidamahm šehnina kahšahm, kas, kā sinams, apprezesees ar kahdu Austrijas prinzeš.

Daschas Anglu awišes sino, ka Afganu nemeeri Ūšjā drihš tif-šchot beigti, bet uš šchahdahm sinahm newar arweenu palaištees, jo Angleem Afganistanē il reišas tā neweizahs, kā wini to domā un kā winu awišes sino.

No Afrikas beenwideem ne kas eewehrojams naw peeminams.

Wisjaunakās sinas.

Rigā, 2. X. Peterburgas jaunusbuhwetais Aleksandra titis tapa isgahju-ščā šwehtbeend ešwehtits un zaur eeschleetu ministri brauščanai nodots. Tista buhwetajš Strude pazēlts par general-majoru. — Wahju keisars dahwinajis general-abjutantam fon Toblehen melno Šhrgla-ordeni.

Atbildošais redaktors: G. Mather's.

No jensures atwehlets, Rigā, 2. oktobri 1879.

Sludinājumi.

„Baltijas Semkopis“

un

„Veelifums“

ir wehl no 1. oktobra šch. g. uš 1/4 gadu apstiejami un maksā:

„Balt. Semkopis“ nonemšanas weetas 60 k., par pašu 80 kap. un

„Veelifums“ 30 kap. Kas wehlahs, war ari wehl „Veelifuma“ pirmos numurus no gada eesahkuma dabuht.

„Balt. Semkopja“ administracija.

Arona Wez; Schwahredes pagasta walde dara zaur scho sinamu, ka sch. g. 7. oktobri scheitan

600 mehru rudsu

if schejeenes magastihnes majatās datās tiks pahedoti.

Wez-Schwahredē, 24. septembri 1879.
Preefshneeks: A. Rufsmaun.
Eskrihw. pal.: S. Dahu.

Weens mahjeklis

ar waijadfigahm skolās mahzibahm, atrod wretu D. Wilhelm Treenland'a bodē, sem kolonadehm Nr. 105, Jelgawā.

Labi angoschi meeschi, 105 mahz. smagi, top pietki par labahm zenahm Zehsu pils alus bruhst. Turpat labs raugs dabujams katrā laikā par 20 kap. stopu.

Pirmā Kreewn uguns = apdroshināšanas beedriba,

dibinata 1827. gadā.

Agenti:

- Zehsis — S. Wolymann,
- Wakā — Moritz Kolland,
- Werowā — Nik. fon Grünberg,
- Walmeera — Th. Adamsohn,
- Zimbashōs — B. O. Gufslawsky,
- Ruhjene — Eduard Dabbert.

10 rubl. pateizibas algas!

No ganibahm nosagts farkans firgē, lauku peeri, palakshjas baltas, weena augstaki balta ne kā otra, 10 g. wezs, no leela auguma, 100 rubl. wehtiba. Kas scho firgu palshds rotā dabut, tam ismaksahs wineto algu Wefelaustas Dirlisht mahjas jaimneeks.

Uguns = sprizes — par 10 rubl.

un dahrgati;

pumpjus, no dšeles un utšina,

preefsh nama, pagalnija, dahreja un

stakeem — par 15 rub. un dahrg.;

naudās = flajjus, kas no uguns

un sagteem drofshi — par 75 rub.

un dahrgati;

apiuus, no wislabatās fortes un

alajā par lehtalahm zenahm;

wiſas zitas leetas preefsh alus-

bruhšchem;

wilas-fahrtshanas-maschinas;

welshanas-maschinas;

deziimal-swarus;

labibas-wahgus — par 14 rub.

pahedob sem piitigas labuma ap-

galwofshanas

Hugo Hermann Meyer's,

Rigā, pretim linu-swareem, Teatra-

bulewarā Nr. 8.

Wez-Weebalgas

draudšes-skola,

swehtdeen, sch. g. 7. oktobri

Konzerts

un

weefigas fadsihwes wakars

nel. J. Bilatneeta bahrineem par labu. Esahkums pulst. 5. pehz pusd.

Jsrihtotaji.

Lihwes Behrjes

„Dseesmu = Kronis“

isrihtos swehtdeen, 7. oktobri sch. g.

Lihwes Behrjes leeklunga sahles

weefibu wakarū

ar dseedashanu un dangoshanu. Sahkums pulstien 5. wakara. Tuwatas sinas pro-dramā. Komiteja.

Wez-Weebalgā,

sch. g. 21. oktobri pulstien 4. pehz pusd.

teaters,

kahdi humori un weefigs-wakars.

„Wez-Weeb. L. W. teatra-komiteja.“

Dseesmu rota

skolas behrneem.

Otris watrois drikejumš.

Rigā pee Dymela.

Saſchuhja pa weenai 35 kap. gabala.

Eseeta „ desmitahm 30 „ „

„ weenai 40 „ „

„ desmitahm 35 „ „

Wakā, 24. septembri 1879.

J. Zimse.

20 rubli

pateizibas algas tam, kas usrahditu manu nosagto lehw. Cemebrojamas sihmes: tumš-bruhna spalwa, ar islahm krehpehm, baltu ſleki peerē un mirsluhpa puš balta (spalwa). Einot war Krauklu muišchas walstis kantori, Zepwaines draudšē.

Andrej Supan.

Wisadus drukas-darbus

nem un par mehrenahm zenahm ahtri un glihti isstrahda

Aleksandra Staħla drukatawa,

Rigā, Muhtu-eeļa Nr. 13.

P. Jerchendorff,

Rigā, Raiku- un Schuhnu-eeļu stuhri Nr. 13.

Leelakais dahmu konfekcionu legeris un fabrikis.

Saweem zeen. pirzejeem waru nest scho preezigu sinu, ka man ahrejemē perfonigi eepehrkot ir isdewees iswehlet dahmu konfekcionus, wisjamahtās fortes un fasonds, un pehz scheem fafoneem no eekshemes stofeem konfekcionus schē sagatawot. Waijadfigos stofus esnu leelās partijās fabrikds par ihru naudū ar ihpashahm prozentehm lehtaki pirzis, kas maneem zeen. pirzejeem nahl par labu; tadeht esnu nodomajis tugadejā rudens-lesonē par schahdeem lehteem zeneem pahredot:

Dahmu mehtelus un palitos

(preefsh rudens un seemas)

wiſds leelumds, leelā iswehle, no ratinē, kaschimir, zelustin, diagonal, kamgarn un dubultstofa par 750, 800, 825, 850, 900, 950 kap. lihds 28 rubl. gabala.

Šewlokus

pehz Fraunfchu un Anglu fafoneem, wiſās stofu fortes, melnus, tumshās un gaischās modes krahšās, ſkaiſti un bagati garneeretūs par 22, 25, 28, 30 lihds 65 rubl. gabala.

Schaketes un manteletes,

wisjamahtds Wihtes fasonds (preefsh jaunahm dahmahm), melnus un modes pehrwes par 12, 14, 16, 18 lihds 32 rubl. gabala.

Mehtetu stofi, kā ari waijadfigās prezes preefsh garneereschanas, kā: ſants, atlas, rips, matlase franjas, bantes un posamentes ir leelā iswehle uš legeri.

Mehteti teel manā fabrikā ari no stofeem sagatawoti, kas naw pee manis pirkti.

Dahmu kaschoti un kaschokpalitos teel uš pajteleschahu pehz jaunahās modes sagatawoti.

Wakati kaschoti teel moderniseereeti un no jauna pahrwilkti, preefsh kam ſihda ripsi, wilnatlas, rips, kaschimir, diagonals wiſds platumds, no lehtakeem lihds dahrgeem, katreih uš legeri.

Pajteleschanas teel pehz wehleschahs ispiditas; no wisahm prezehm teel promes ar zenu peesihmeschahu par wolti peesuhitas.

J. W. Grahmann, Rigā,

eepretim Jelgawas un Tukumas bahnusim.

Arkli, arklū daikti, sehjamas- un pšanja-maschinas. Ar rotahm un gepeli dšenamas kutamas-maschinas. Garretta lokomobiles un kutamas-maschinas, kas ihpashē weentahrschi labi taiftas un dautj pahrahda; uš Parises pašantes isstahdi tahs ar 2 ſelta medalahm leonetas.

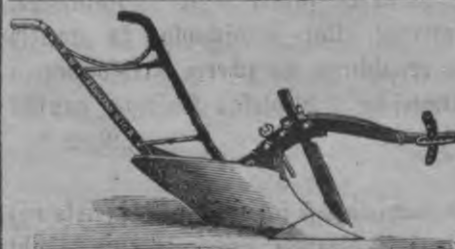
Superfosfati, augst- un widus-grahdigi, ar pefolita labuma apgalwofshanu.

Ween- un diw-juhgu arklus,

wislabatās konstruhcijas, pahdod

J. W. Grahmann's, Rigā,

pretim Tukumas bahnusim.

Duſtona Proktora lokomobiles un garainu kutamas maschines, ſtiſtu un ſiteju kutamas maschines,

Wouda plaujamās masch. Bakera wehtiktu maschin., arklus un ekstirpatorns, superfosfatus pahredob

Bieglers un beedr.

Karkowā, Zekaterinoslawā prospektā Nr. 22.

Rigā, pūſhtas Raiku-eeļa Nr. 6.

